

Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana, Slovenija, +386 1 515 40 80, www.focus.si, info@focus.si

---

Sporočilo za javnost *** za objavo takoj

Ob 24-letnici jedrske nesreče v Černobilu: jedrsko tehnologijo še vedno upravlja človek

Ljubljana, 23. april 2010 - 26. aprila 1986, je svet pretresla najhujša jedrska katastrofa v zgodovini človeštva. Zaradi človeške napake je v ukrajinskem mestu Černobil eksplodiral četrti reaktor jedrske elektrarne. Po eksploziji so neustavljivi nevarni izpusti radioaktivnih snovi prepotovali svet in negativno vplivali na življenja milijonov ljudi. Učinke te nesreče je po 24 letih mogoče videti še danes in zato želi Focus društvo za sonaraven razvoj ob obletnici te tragedije opozoriti na nevarnosti, ki jih še vedno odpira raba jedrske energije.

V zadnjih 50 letih je jedrska industrija ustvarila velike količine nevarnih radioaktivnih odpadkov, ne le z delovanjem in razgradnjo jedrskih elektrarn, temveč tudi s kopanjem in bogatenjem urana. Jedrska energija se ponavadi tako politikom, kot potrošnikom predstavlja kot poceni in varna tehnologija, saj jedrska industrija vztrajno ignorira ali zavrača priznanje problemov ravnanja z visoko radioaktivnimi jedrskimi odpadki. V zadnjih pol stoletja je bilo porabljenih milijarde evrov v iskanju rešitve problema visoko radioaktivnih jedrskih odpadkov, vendar za zdaj brez uspeha. Do danes namreč še vedno nismo odkrili rešitve za varno in trajno shranjevanje visoko radioaktivnih jedrskih odpadkov.

»Obstajajo samo lokacije za začasno shranjevanje visoko radioaktivnih jedrskih odpadkov ter shranjevanje srednje in nizko radioaktivnih jedrskih odpadkov. To ni rešitev problema, je le prelaganje bremena reševanja problema jedrskih odpadkov na prihodnje generacije,« pojasnjuje Christian Brandt, vodja programa Energija pri Focus društvu. Razpad radioaktivnega plutonija do ravni radioaktivnosti, ki je za človeka varna, je 240 000 let, kar je dlje od starosti moderne človeške civilizacije (200 000 let). Način, ki bi zagotovil varno skladiščenje visoko radioaktivnih jedrskih odpadkov na tako dolg rok, za zdaj še ni zagotovljen. »Nobenega smisla ni v tem, da se jedrski industriji dovoljuje, da nadaljuje s proizvodnjem vedno več jedrskih odpadkov,« pravi Brandt.

Poleg tega, pa je odnos jedrske industrije do reševanja problema jedrskih odpadkov izjemno neetičen. EU zahteva od jedrskih podjetij, da rezervirajo denar za predelavo in skladiščenje jedrskih odpadkov v prihodnosti. V praksi so v mnogih državah ta sredstva daleč premajhna za varno in trajno skladiščenje, razen tega pa so pogosto uporabljena za nove tvegane naložbe, ne pa za reševanje problematike jedrskih odpadkov. Davkopačevalski denar tako ponavadi polni luknje, ki so nastale v teh skladih, in ta praksa se bo očitno nadaljevala tudi v prihodnje.

»Edini zares varen način za reševanje problema jedrskih odpadkov je, da se jih v prvi vrsti ne proizvaja. Kljub upadu jedrske moči v zadnjih desetletjih, industrija še vedno ustvari več radioaktivnih odpadkov, kot jih lahko upravlja. Poskusi odlaganja odpadkov v morje, skladiščenje v geoloških formacijah, v bakrenih in glinenih posodah se niso obnesli. Jedrska energija se zato še vedno poigrava z našimi življenji, zdravjem in okoljem, medtem pa se možnosti rabe obnovljivih virov energije za trajnostno energetske prihodnosti obravnavajo le kot obrobni del energetske razprave,« izpostavlja Brandt.

Posebno pomembno je tudi vprašanje jedrske varnosti. Ker so v medijih bile že nekajkrat izpostavljene težave v delovanju Uprave RS za jedrsko varnost (URSJV) in posledično tudi v nadzoru nad jedrsko elektrarno v Krškem, je Focus društvo na to opozorilo javnost, medije in Ministrstvo za okolje in prostor. »Nadzor nad jedrsko varnostjo je kritično pomembna točka delovanja jedrskega reaktorja v naši državi. Zato je nujno odpraviti nepravilnosti na področju zagotavljanja jedrske varnosti, ki so jih izpostavili strokovnjaki za jedrsko in sevalno varnost,« je povedala Lidija Živčič, predsednica Focus društva. "Ministra Žarniča smo pozvali, da oblikuje neodvisno komisijo, ki bo raziskala, kaj se v resnici dogaja na URSJV. Kljub obisku ministra na URSJV in njegovemu zagotovitvi, da je vse pod kontrolo, Focus društvo vztraja pri tem, da stanje preveri neodvisna komisija, ki bo med drugim vključevala tudi predstavnike civilne družbe,« je pojasnila Živčičeva.

***

Kontakt: Anela Bešo, anela@focus.si, 031 204 595

Dodatne informacije: Christian Brandt, christian@focus.si, 040 315 257 (v angleščini)